

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
7/2025**

Energetické nápoje

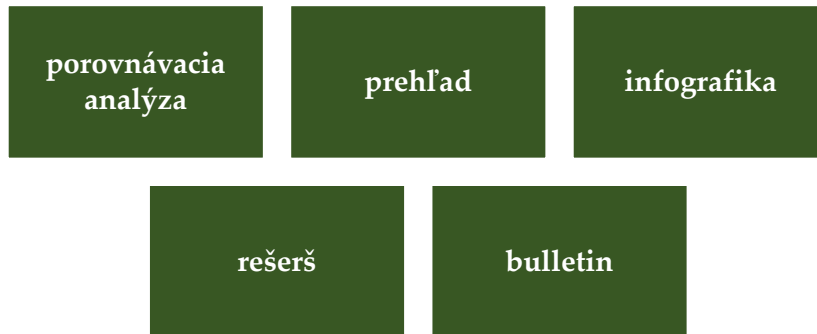
Helena Latáková

**Bratislava
marec 2025**

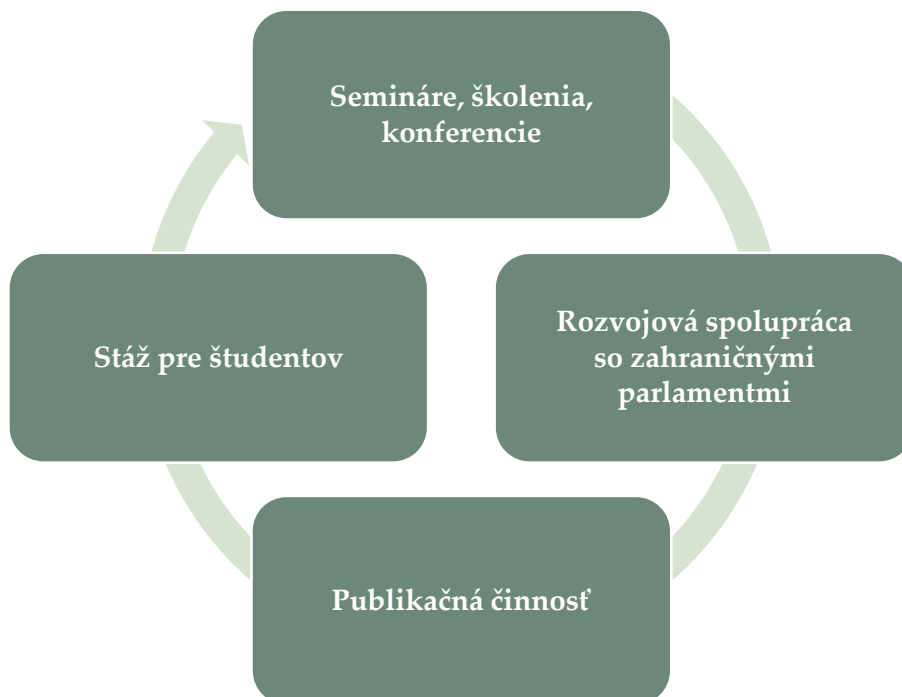

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Energetické nápoje

Anotácia

Predkladaná analýza sa venuje regulácii energetických nápojov v členských štátoch Európskej únie. Analýza má za cieľ poukázať na rozdiely v legislatíve, obmedzenia a zákazy, ktoré sa uplatňujú pri predaji, reklame a umiestňovaní energetických nápojov na trh daného štátu.

Kľúčové slová

spotrebiteľská regulácia, energetické nápoje, zákaz predaja, maloletí, obmedzenia

Energy drinks

Annotation

The analysis focuses on the regulation of energy drinks in the member states of the European Union. The analysis aims to highlight the differences in legislation, restrictions and prohibitions that apply to the sale, advertising and placement of energy drinks on the market of a given state.

Keywords

consumer regulation, energy drinks, sales ban, minors, restrictions

Vypracovala: JUDr. Helena Latáková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
1. Prehľad regulácie v členských štátoch EÚ	6
1.1 Štáty bez osobitnej regulácie energetických nápojov	7
Slovensko	8
Belgicko	8
Bulharsko	8
Estónsko	8
Fínsko	9
Holandsko	9
Chorvátsko	9
Írsko	10
Luxembursko	10
Maďarsko	10
Nemecko	11
Portugalsko	11
Rakúsko	11
Slovinsko	12
Švédsko:	12
1.2 Štáty s osobitnou reguláciou energetických nápojov	13
Česko	13
Litva	13
Lotyšsko	14
Poľsko	16
Rumunsko	17
Španielsko	17
2. Zhrnutie	19
Zdroje	22

Úvod

„Energetické nápoje sú nápoje so stimulačným účinkom, ktoré typicky obsahujú kombináciu špecifických zložiek vrátane zložky kofeínu, taurínu, vitamínov a ďalších látok s nutričným alebo fyziologickým účinkom. Predstavujú približne 1 % celkového európskeho trhu s nealkoholickými nápojmi.“¹

Na úrovni EÚ zatiaľ neexistuje ucelená harmonizovaná regulácia energetických nápojov. Označovanie nápojov napríklad s vyšším obsahom kofeínu (viac ako 150 mg/l) podlieha nariadeniu EÚ². Ak neexistujú iné harmonizované právne predpisy EÚ, zložky a ich povolené množstvá sa môžu riadiť vnútroštátnymi predpismi. To isté platí aj v prípade predaja takýchto nápojov (potravín). Niektoré členské štáty túto možnosť využili a regulujú nielen predaj energetických nápojov maloletým ale aj ich reklamu. Vnútroštátny legislatívny návrh na zákaz energetických nápojov by však mal byť predložený Európskej komisii na schválenie skôr, ako sa bude môcť implementovať na vnútroštátnej úrovni. Nič však nebráni štátu upozorňovať verejnosť na vhodné užívanie energetických nápojov, odrádzať od nadmernej konzumácie najmä maloletých alebo iné zraniteľné skupiny obyvateľstva.

Všetky už zavedené národné regulácie sa zameriavajú na ochranu zdravia spotrebiteľa, predovšetkým maloletých, predchádzaniu závislosti, obezity a zdravotným problémom. Dopady zavedenia takýchto regulácií sa rôznia, obvykle výrobcovia alebo predávajúci nachádzajú nové riešenia, ako sú napríklad kofeínové nápoje, žuvačky, prípadne znižujú množstvo určitých zložiek stanovených predpismi.³

Analýza má za cieľ porovnať existenciu takýchto predpisov, rozsah nimi stanovených obmedzení a zákazov vzťahujúcich sa na energetické nápoje. Analýza sa venuje legislatíve všetkých členských štátov EÚ a rozdeľuje štáty na tie s osobitnou a bez osobitnej regulácie energetických nápojov. V poslednej dobe je citeľný trend zavádzať rôzne zmeny v daňových predpisoch so zameraním na sladené nápoje alebo cukor. Uvedené však nepovažujeme za osobitnú reguláciu ani obmedzenie predaja, preto pokiaľ štát oplýva len týmto typom predpisu, bude zaradený do zoznamu štátov bez osobitnej regulácie energetických nápojov.

Podľa správy Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) na základe údajov zo 16 európskych krajín konzumuje energetické nápoje približne 18 % detí vo veku 3 – 10 rokov aspoň raz ročne. Spomedzi detí, ktoré sa zúčastnili na prieskume, bol najmenší počet konzumentov v Maďarsku (6 %), Belgicku (8 %), Rakúsku (9 %), Grécku (10 %), na Cypre (11 %), v Poľsku a Rumunsku (12 %). Naopak, najvyššie percento detí konzumujúcich tieto nápoje bolo zistené v Spojenom kráľovstve (24 %), Španielsku (26 %) a Česku (40 %).

¹ UNESDA: Energetické nápoje. Fakty. Dostupné na:

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Funesda.eu%2Fwp-content%2Fuploads%2F2024%2F05%2FEnergy-drinks-The-facts.docx&wdOrigin=BROWSELINK>

² Pozn.: Označovanie podľa právnych predpisov EÚ nie je predmetom tohto materiálu.

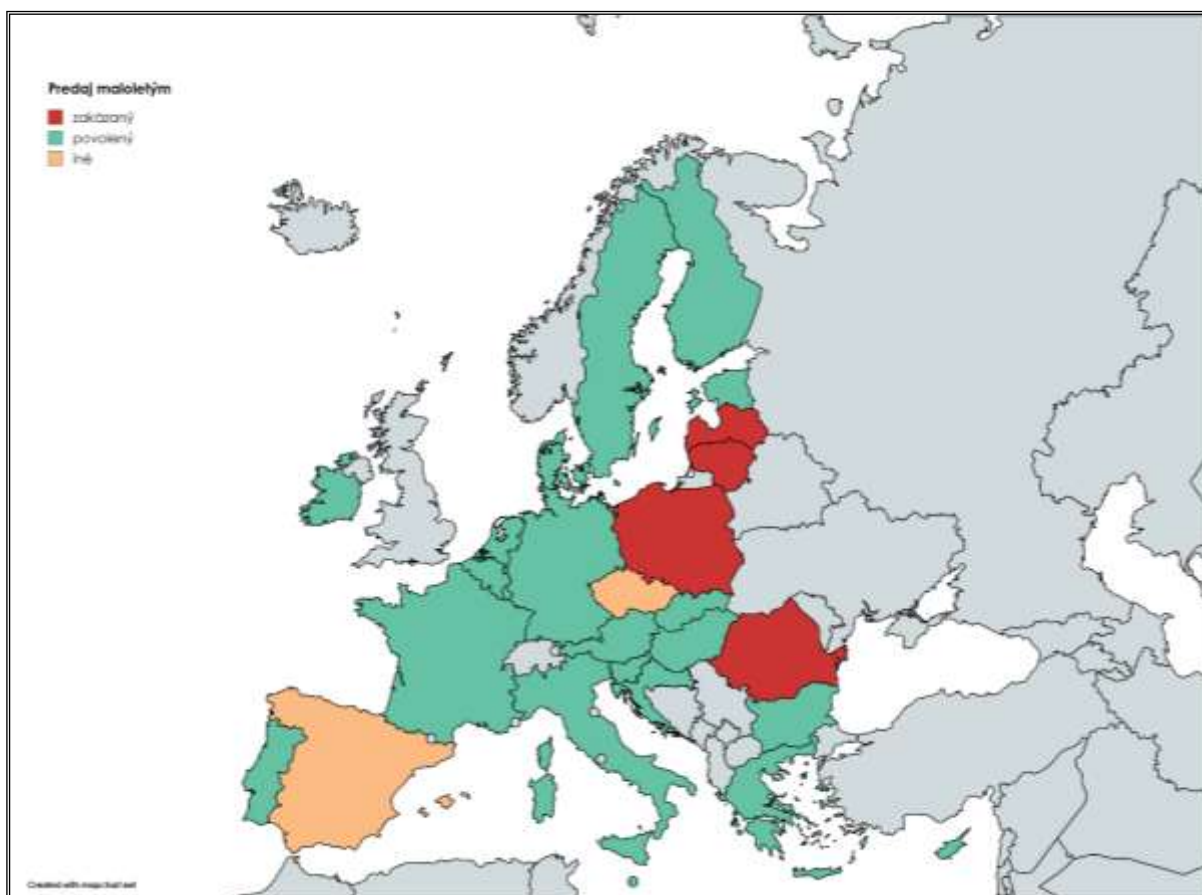
³ Onet.pl: Co zmienił zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom niepełnoletnim? Dostupné na:

<https://www.onet.pl/informacje/glos24/co-zmienił-zakaz-sprzedazy-napojow-energetycznych-osobom-niepelnoletnim/d4bbf97,30bc1058>

1. Prehľad regulácie v členských štátoch EÚ

Osobitná regulácia energetických nápojov v členských štátoch EÚ nie je rozšírená. Doposiaľ iba štyri štáty z európskej 27-čky ustanovili špecifické obmedzenia pri ich predaji, umiestňovaní a reklame. Obvykle sa týkajú obmedzení pre maloletých, miesta a priestory, v ktorých predaj energetických nápojov zakazujú.

Obrázok č. 1: Zákaz predaja energetických nápojov maloletým (štáty EÚ)

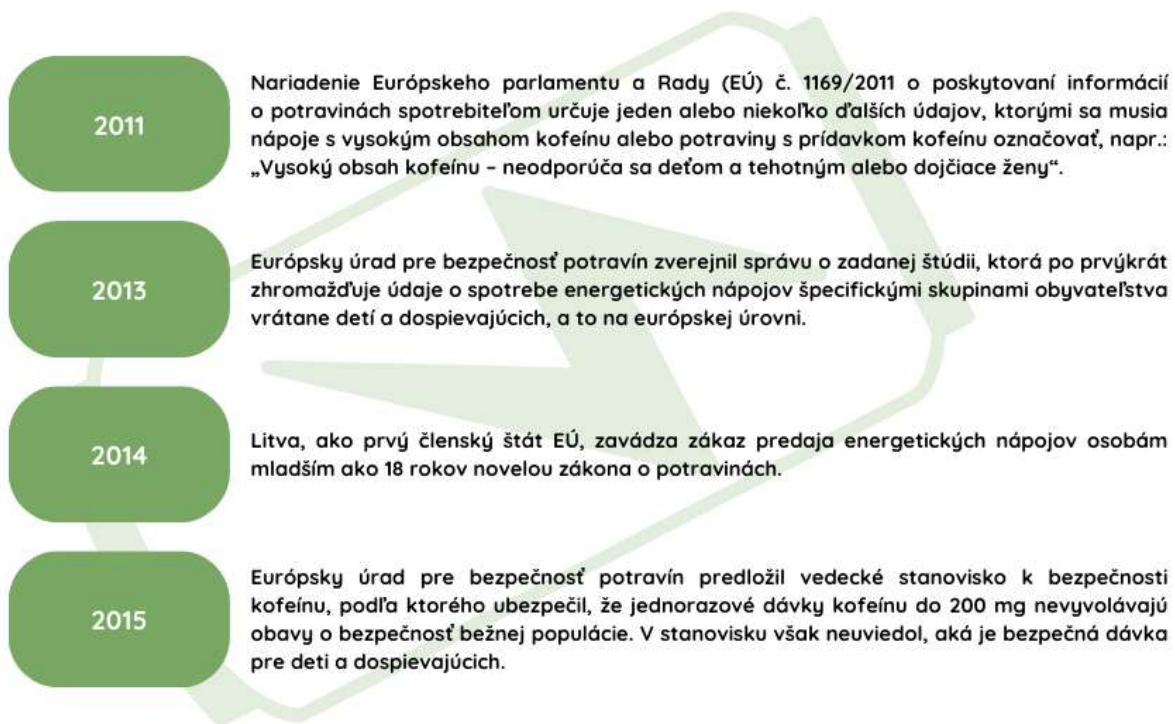
zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

Prvý štát, ktorý zaviedol zákaz predaja osobám mladším ako 18 rokov bola *Litva* (2014), za ním nasledovalo *Lotyšsko* (2016), *Poľsko* (2024) a *Rumunsko* (2024).

V *Česku* nedávno vláda schválila návrh zákona skupiny poslancov, ktorý by po odhlasovaní v parlamente znamenal zákaz predaja energetických nápojov deťom mladším ako 15 rokov.

V rámci iniciatív možno tiež spomenúť *Španielsko*, ktoré na celonárodnej úrovni prijalo dohodu o zákaze predaja stimulujúcich nápojov na niektorých miestach (ministerstvo zdravotníctva a regióny). Následne sa v roku 2023 *Galícia* stala prvým regiónom, ktorý zakázal predaj energetických nápojov maloletým.

Obrázok č. 2: Míľniky

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

1.1 Štáty bez osobitnej regulácie energetických nápojov

Hoci štáty uvedené v tejto podkapitole neregulujú energetické nápoje, niektoré z nich môžu čiastočne reflektovať ich existenciu:

- v daňových predpisoch⁴: *Fínsko (predpokladaná novela), Chorvátsko, Írsko, Maďarsko, Portugalsko;*
- v zákonoch o reklame: *Portugalsko;*
- v osobitných predpisoch nižšej právnej sily (podzákonné predpisy): *Bulharsko (nariadenie ministra zdravotníctva);* alebo
- v odporúčaniach štátnych inštitúcií zameraných na ochranu zdravia, spotrebiteľa a bezpečnosti potravín: *Estónsko, Luxembursko, Rakúsko, Slovinsko.*

Možno spomenúť iniciatívy v oblasti etických kódexov a správania sa maloobchodníkov v *Holandsku, Írsku, Nemecku* či *vo Švédsku*; prípadne zmeny v zákone o reklame v *Portugalsku*, ktoré sa zamerali na obmedzenie reklamy všetkých druhov potravín a nápojov s vysokou energetickou hodnotou.

Štáty, ktoré nie sú spomenuté nižšie, ako *Cyprus, Dánsko, Francúzsko, Grécko a Malta*, taktiež nemajú prijatú osobitnú reguláciu energetických nápojov. Za zmienku však stojí snaha dánskej Rady spotrebiteľov a Potravinového úradu, ktoré chcú zastaviť predaj kofeínových nápojov deťom mladším ako 16 rokov.⁵

⁴ Pozn. K problematike DPH odporúčame Porovnávaciú analýzu PI: Sazby DPH a jej výber v európskych štátoch. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=554959>

⁵ Euronews: Danish groups call for ban on energy drink sales to protect youngsters. Dostupné na: <https://www.euronews.com/business/2024/08/06/danish-groups-call-for-ban-on-energy-drink-sales-to-protect-youngsters>

Slovensko

- Zaviedlo daň zo sladených nápojov v rôznych kategóriách; následne určuje výšku daňovej povinnosti (napr. ak obsahujú kofeínu viac ako 150 mg/l – 0,30 EUR/l).⁶
- Na tieto typy nápojov sa ako na potraviny vo všeobecnosti uplatňuje znížená DPH (19 %).
- V roku 2024 bol v parlamente predložený návrh zákona o obmedzujúcich opatreniach pri predaji energetických nápojov, ktorý však neprešiel do druhého čítania.⁷

Belgicko

- Legislatíva neustanovuje žiadnu vekovú hranicu predaja.
- Vyššia zdravotnícka rada vystríha ľudí pred ich konzumáciou (najmä tehotné ženy).⁸
- DPH je 9 % ako na iné nealkoholické nápoje.⁹
- V Snemovni reprezentantov boli podané návrhy zákonov s cieľom stanoviť zákaz predaja maloletým do 16 rokov, neboli však prijaté.

Bulharsko

- Legislatíva nezakazuje predaj maloletým.
- V záujme prevencie a ochrany zdravia mladistvých, nariadenie ministra zdravotníctva reguluje predaj na niektorých miestach, v bufetoch, automatoch na občerstvenie a nápoje v školách, internátoch a v zariadeniach pre šport, rekreáciu a turistiku študentov.¹⁰
- V minulosti sa objavili návrhy na obmedzenie predaja maloletým, no neboli prijaté.

Estónsko

- Neexistujú žiadne špeciálne predpisy týkajúce sa zákazu predaja a zdaňovania.
- Uplatňuje sa všeobecná sadzba DPH (22 %).
- Estónske regulačné orgány prijali „Dobry postup pre marketing energetických nápojov“ a odporúčania o reklame a predaji energetických nápojov pre deti, podľa ktorých by sa energetické nápoje nemali predávať v školách, nemali by sa propagovať maloletým. Mnohé obchody a distribútori sa k tomu dobrovoľne pridali.¹¹
- O návrhoch zakázať predaj maloletým sa v minulosti diskutovalo.

⁶ Zákon o dani zo sladených nealkoholických nápojov (Slovensko). Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/251/20250101.html>

⁷ Napr. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona o obmedzujúcich opatreniach pri predaji energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=1602>

⁸ Healthinformationportal.eu: Regulations for energy drinks among children. Dostupné na: https://www.healthinformationportal.eu/sites/default/files/REF_Document/65_REF_minutes_questions_20240603.pdf a *Brusselstimes: Belgium should ban sale of energy drinks to under-16s, says CD&V*. Dostupné na: <https://www.brusselstimes.com/188815/belgium-should-ban-sale-of-energy-drinks-to-under-16s-says-cdv>

⁹ ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/872864>

¹⁰ Tamže.

¹¹ Tamže.

Fínsko

- Energetické nápoje sa považujú za potraviny (DPH 14 %) a ich predaj maloletým nie je zakázaný.
- Novela spotrebnej dane z nealkoholických nápojov podľa obsahu cukru v nápoji vstúpi do platnosti po jej schválení Európskou komisiou. Predpokladá až 6 daňových kategórií. Najnižšia sadzba dane sa vzťahuje na nápoje bez cukru (navyše sa zníži zo súčasných 13 na 0,9 EUR/l). Sadzba dane na nápoje obsahujúce cukor je 0,16; 0,24; 0,32; 0,40 alebo 0,48 EUR/l bez ohľadu na to, či tieto nápoje obsahujú pridaný alebo len prírodný cukor. Cieľom je nasmerovať spotrebu a výrobu od nápojov s vysokým obsahom cukru k nápojom s nízkym obsahom cukru. Zároveň je cieľom udržanie daňových príjmov.

Holandsko

- Energetické nápoje sú považované za nealkoholické nápoje s pridaným kofeínom. Nealkoholické nápoje sú zdaňované spotrebnou daňou vo výške 8,83 EUR/hl. V prípade nápojov obsahujúcich cukor sa v roku 2024 zvýšil na 26,13 EUR/hl. DPH je 9 %.
- Existuje tu dobrovoľný kódex správania pre výrobcov energetických nápojov, ktorý sa týka ich označovania a marketingu; okrem určenia minimálneho veku a miest, na ktorých je marketing nevhodný (nezameriavať sa na deti mladšie ako 16 rokov, stredné školy, atď.) obsahuje tiež všetky povinnosti v súlade s označovaním vyplývajúcim z nariadenia EÚ.¹²

Chorvátsko

- Neexistujú žiadne špecifické zákazy týkajúce sa predaja maloletým.
- Prebieha tu však verejná diskusia o ochrane maloletých.¹³

Chorvátsko zaviedlo komplexné zdaňovanie vybraných nealkoholických nápojov. Predmetom zdanenia sú káva a nealkoholické nápoje.¹⁴ Osobitná daň sa platí podľa objemu vyjadreného v hl nealkoholického nápoja (2,65 EUR/hl alebo 18,58 EUR/hl) a podľa obsahu cukru, metylxantínu a taurínu.

Osobitná daň na nealkoholické nápoje podľa obsahu cukru, ak nápoje neobsahujú metylxantín alebo taurín, je v nasledujúcej výške:

Obsah cukru v g/100 ml nealkoholického nápoja	EUR/hl	Obsah cukru v g/100 ml sirupu alebo koncentrátu	EUR/hl
do 2	0,00	do 14	0,00
2,001-5	1,33	14,001-35	9,29
5,001-8	3,98	35,001-56	27,87
8,001-viac	7,96	56,001-viac	55,74

¹² ECPD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže.

¹³ Healthinformationportal.eu: Regulations for energy drinks among children. Dostupné na: https://www.healthinformationportal.eu/sites/default/files/REF_Document/65_REF_minutes_questions_20240603.pdf

¹⁴ ECPD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže.

Osobitná daň na nealkoholické nápoje podľa obsahu *taurínu* predstavuje 26,54 EUR/hl nealkoholického nápoja alebo 185,81 EUR/hl sirupu alebo koncentrátu.

Osobitná daň na nealkoholické nápoje podľa obsahu *metylxantínu* a neobsahujúcim taurín sa platí podľa obsahu metyloxantínu a predstavuje 10,62 eur/hl nealkoholický nápoj alebo 74,32 EUR/hl sirupu alebo koncentrátu. Pri zdaňovaných položkách, ktorých obsah metyloxantínu je nižší ako 15 mg/100 ml výrobku, sa platí osobitná daň podľa obsahu cukru.¹⁵

Írsko

- Energetické nápoje sú v Írsku voľne dostupné.
- Na nápoje sladené cukrom sa vzťahuje daň podľa konkrétnej definície; energetické a športové nápoje sú príkladmi nápojov, ktoré môžu za predpokladu splnenia zákonných kritérií podliehať tejto dani.
- Jednotliví maloobchodníci môžu mať svoje vlastné zásady týkajúce sa vekových obmedzení, pričom na určité sladené nápoje sa vzťahuje špecifická dodatočná daň (aspoň jeden veľký reťazec supermarketov takúto politiku uplatňuje).

Luxembursko

- Neexistuje žiadne vekové obmedzenie na predaj a konzumáciu energetických nápojov.
- Luxemburské ministerstvo zdravotníctva spustilo [preventívne a informačné kampane](#) zamerané aj na mladých ľudí s cieľom predchádzať návykovému správaniu, podporovať zdravý životný štýl, osvetu v oblasti výživy a bojovať proti škodlivým účinkom alkoholu a nadmernej konzumácii alkoholu, kofeínu a iných stimulantov. Program vlády sa zasadzuje aj za vytvorenie „Fondu zdravia“.
- Uplatňuje sa 3 % DPH. Ide o sadzbu platnú pre potraviny určené na ľudskú spotrebu s výnimkou alkoholu.

Maďarsko

- V Maďarsku je zdaňovanie energetických nápojov upravené zákonom CIII z roku 2011 o dani z produktov verejného zdravia, ktorý definuje aj pojem energetický nápoj (účelom úpravy je potlačiť konzumáciu potravín, ktoré sa považujú za nezdravé z hľadiska verejného zdravia, podporovať zdravé stravovanie a v záujme skvalitnenia zdravotníckych služieb, najmä lepšieho financovania pre programy verejného zdravia). V odôvodnení návrhu zákona nie je osobitne zdôraznená mládež, ale zdravie celej populácie. K predmetu patrí propagácia zdravej výživy, pravidelná pohybová aktivita, obmedzenie fajčenia a nadmernej konzumácie alkoholu.
- Predaj nie je v súčasnosti regulovaný, ale diskutuje sa o tom.¹⁶

¹⁵ Pozn. Uvádzame ako príklad. Zároveň v prípade ovocných nektárov a nápojov spadajúcich pod kód KN 2009, ktoré obsahujú pridané cukry, sa výška osobitnej dane určená na základe obsahu cukru znižuje o percento obsahu ovocia obsiahnutého v ovocnom nektári alebo nápojoch spadajúcich pod kód KN 2009. Existujú tu i zákonom stanovené výnimky zo zdaňovania nealkoholických nápojov. Zákon taktiež stanovuje osobitné dane aj na prášky či granuláty.

¹⁶ HungaryToday.hu: The Ban on the Sale of Energy Drinks to Minors Is Approaching. Dodstunpne na: <https://hungarytoday.hu/the-ban-on-the-sale-of-energy-drinks-to-minors-is-approaching/>

- Napríklad v apríli 2024 bol podaný [návrh](#) zákona, ktorý mal zakázať predaj a podávanie energetických nápojov osobám mladším ako 18 rokov.¹⁷

Nemecko

- Predaj energetických nápojov nepodlieha žiadnym obmedzeniam. Niektoré obchody, napríklad v blízkosti škôl, energetické nápoje maloletým nepredávajú (výnimka je založená na dobrovoľných dohodách so školami).
- Všeobecná sadzba DPH (19 %) sa uplatňuje aj na energetické nápoje.¹⁸

Portugalsko

- Portugalsko uplatňuje osobitné spotrebné dane z alkoholu, alkoholických nápojov a nápojov s pridaným cukrom alebo inými sladidlami.
- V roku 2019 zaviedlo [obmedzenia reklamy](#) zameranej na deti do 16 rokov na potraviny a nápoje, ktoré obsahujú vysokú energetickú hodnotu, soľ, cukor, nasýtené mastné kyseliny a spracované mastné kyseliny:
 - o a upravuje miesta a priestory, kde je reklama zakázaná (napr. školy, škôlky, ihriská, v okruhu 100 m od týchto miest, pri športových, kultúrnych a rekreačných aktivitách),
 - o v mediálnom priestore v určitých časoch (napr. 30 minút pred detskými programami a po nich), v reklame v kinách, vo filmoch s vekovým hodnotením pre deti do 16 rokov, v publikáciách určených pre deti do 16 rokov,
 - o pričom takáto reklama musí byť jasná a objektívna a nesmie spájať spotrebu výrobku s možnými zdravotnými prínosmi a napr. podporovať nadmernú konzumáciu.

Rakúsko

- Rakúsko v súčasnosti nemá zavedené osobitné predpisy týkajúce sa predaja alebo reklamy energetických nápojov maloletým.
- Existujú tu odporúčania Národnej komisie pre výživu, že propagácia energetických nápojov pre deti by nemala byť povolená.¹⁹ Mládežnícke združenia (v spolupráci s regionálnymi úradmi), ako aj Rakúske združenie na ochranu spotrebiteľov informujú deti a mládež o zložkách týchto nápojov a odporúčajú ich konzumovať len striedmo, pričom upozorňujú, že energetické nápoje môžu byť zdraviu škodlivé.²⁰
- Pri sadzbe DPH sa energetické nápoje považujú za ostatné nealkoholické nápoje (10 %).²¹

¹⁷ Viac dostupné na stránke parlamentu: https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-egyszerusitett-lekerdezese?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=M8elUnUj& hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpqlsq%2Fogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D42%26p_izon%3D7992

¹⁸ Pozn. Znížená sadzba dane sa vo všeobecnosti vzťahuje len na niektoré nápoje, ako je voda z vodovodu, mlieko, niektoré miešané mliečne nápoje.

¹⁹ Healthinformationportal.eu: Regulations for energy drinks among children. Tamže.

²⁰ Wienxtra: Energy Drinks. Dostupné na: <https://www.wienxtra.at/jugendinfo/infos-von-a-z/energy-drinks/#c43834> a <https://konsument.at/essen-trinken/energy-drinks>

²¹ ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže; Europa.EU: VAT rules and search. Dostupné na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_en.htm#inline-nav-8

Slovinsko

- Nealkoholické nápoje podliehajú 9,5 % DPH (pre maloobchodný predaj) alebo 20 % DPH (pre nápoje podávané v reštauráciách).
- Ministerstvo zdravotníctva v spolupráci s odborníkmi na zdravie, výživu a šport, s podporou iných mimovládnych organizácií zameraných na zdravie mládeže, dôrazne varuje pred konzumáciou energetických nápojov deťmi a mladistvými.

Švédsko:

- Švédska federácia maloobchodníkov s potravinami definuje energetický nápoj ako sladený nápoj obsahujúci viac kofeínu ako 15 mg/100 ml a prípadne ďalšie látky považované za povzbudzujúce, ako je ženšen, guarana alebo taurín. Vo Švédsku neexistuje žiadne nariadenie týkajúce sa predaja energetických nápojov maloletým (Swedish Food Agency 2023). Švédska federácia maloobchodníkov s potravinami, ktorá predstavuje 97 % maloobchodného trhu s potravinami vo Švédsku, má však medzi svojimi členmi dohodu, že nebudú predávať energetické nápoje osobám mladším ako 15 rokov. Okrem vekovej hranice federácia tiež odporúča zamestnancom, aby boli pozorní pri mladých ľuďoch nad 15 rokov, ktorí nakupujú energetické nápoje v rozsahu, ktorý by mohol viesť k nadmernej spotrebe.
- Energetické nápoje sa považujú za potraviny, a preto sú zdaňované 12 % DPH.

1.2 Štáty s osobitnou reguláciou energetických nápojov

V tejto podkapitole sa venujeme štátom, ktoré *zaviedli alebo plánujú* zaviesť zákonné obmedzenia týkajúce sa energetických nápojov.

Česko

Vláda v Česku [schválila](#) zákaz predaja energetických nápojov deťom mladším ako 15 rokov²², aktuálne je potrebné už len schválenie parlamentom. Energetické nápoje by sa nemali vôbec predávať v zdravotníckych zariadeniach, školách a vzdelávacích zariadeniach, v zariadeniach sociálnej a právnej ochrany detí a na podujatiach pre deti do 15 rokov. Ministerstvo zdravotníctva by mohlo vydať vyhlášku, ktorá by špecifikovala požiadavky na zloženie, označovanie a vzhľad obalov energetických nápojov. Reklama na tieto nápoje by nemala byť zameraná na deti a nemala by podporovať ich nestriedmu konzumáciu a vytvárať dojem, že ich pitie prispieva k spoločenskému úspechu alebo k riešeniu osobných problémov alebo má liečivé účinky.²³

Litva

Dňa 15. mája 2014 bola prijatá [novela](#) zákona o potravinách s účinnosťou od novembra 2014.²⁴ Dotknutými predpismi boli aj zákon o správnych deliktoch, zákon o reklame či technický predpis o opise, výrobe a obchodnej prezentácii nealkoholických nápojov a kvasu.

Litva k tomu pristúpila [s prihliadnutím](#) na závery publikovaného výskumu o negatívnom vplyve energetických nápojov na zdravie a správanie detí, konzumácia týchto nápojov predstavuje vážne riziko pre funkcie mozgu, srdca a iných orgánov. Cieľom bolo zohľadniť škodlivé účinky energetických nápojov na zdravie a potrebu chrániť mladých ľudí pred návykovými látkami.²⁵

[Zákon o potravinách](#) definuje energetický nápoj ako nealkoholický nápoj obsahujúci viac kofeínu ako 150 mg/l bez ohľadu na zdroj alebo obsahujúci viac kofeínu ako 150 mg/l a jednu alebo viac ďalších látok stimulujúcich centrálny nervový systém (napr. glukurónlaktón, inozitol, guaranín, ginsenosidy, extrakt z ginkgo biloby, taurín). Energetický nápoj môže obsahovať aj sacharidy, vitamíny, minerály, aminokyseliny, potravinárske prídavné látky, ovocné šťavy alebo rastlinné extrakty.²⁶ Podľa čl. 6 zákona o potravinách je zakázané predávať, kupovať alebo inak podávať energetické nápoje osobám

²² Pozn. Návrh je prístupný na stránke parlamentu: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=816&CT1=0>. Návrhu predchádzal aj okrúhly stôl: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3206&td=19&cu=31>

²³ ČT24: Zákaz prodeje energetických nápojů dětem do 15 let prošel přes vládu. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zakaz-prodeje-energetickych-napoju-detem-do-15-let-prosel-pres-vladu-355283>; Parlamentná tlač. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=246564> a <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=816> (ďalšie prerokovanie možné od 5. 4. 2025).

²⁴ Lrytas: V Litve je predaj energetických nápojov maloletým zakázaný. Dostupné na: <https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2014/05/15/news/lietuvoje-uzdrausta-parduoti-energinjus-gerimus-nepilnameciam-4660131>

²⁵ Delfi: Litva bola prvou krajinou v EÚ, ktorá tak urobila: čoraz viac krajín zvažuje aj zmenu pravidiel predaja energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.delfi.lt/projektai/pulsas/poveikis/lietuva-tai-padare-pirmoji-es-vis-daugiau-saliu-taip-pat-svarsto-keisti-energetiniu-gerimu-pardavimo-taisykles-120060891>

²⁶ Zákon o potravinách (Litva). Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.98953/asr>

mladším ako 18 rokov. Predajcovia energetických nápojov majú právo, a v prípade pochybností, že osoba má menej ako 18 rokov musia, od kupujúceho vyžadovať predloženie dokladu preukazujúceho vek (doklad totožnosti). Ak tento doklad nepredloží, musia predaj odmietnuť.

Podľa § 78 [zákona o správnych deliktoch](#) za predaj energetických nápojov mladším osobám ako 18 rokov hrozí pokuta od 60 do 120 EUR. Nákup alebo podávanie energetických nápojov mladším osobám ako 18 rokov sa trestá pokutou od 20 do 50 EUR.²⁷

Podľa [zákona o reklame](#) je zakázané označovať energetické nápoje ako sponzorské produkty alebo ich inak propagovať:

- vo vzdelávacích inštitúciách, ktoré navštevujú osoby mladšie ako 18 rokov,
- na miestach konania koncertov, športových, charitatívnych a/alebo podporných a iných podujatí pre osoby mladšie ako 18 rokov a v reklame týchto podujatí,
- pri premietaní divadelných predstavení, filmov a videí určených osobám mladším ako 18 rokov a pri ich reklame,
- v médiách určených pre osoby mladšie ako 18 rokov a v reklame takýchto médií,
- v propagačných akciách, súťažiach pre osoby mladšie ako 18 rokov a v ich reklame.

Je tiež zakázané bezplatne distribuovať energetické nápoje na reklamné účely osobám mladším ako 18 rokov. Reklamy na energetické nápoje musia obsahovať slová „nekonsumovať s alkoholickými nápojmi“. Požiadavky sa neuplatňujú, ak reklama obsahuje len názvy a/alebo ochranné známky a logá výrobcov potravín uvedených v uvedených odsekoch. Pravidlá pre prezentáciu informácií v reklame stanoví orgán poverený vládou.

V neposlednom rade je dôležité tiež označovanie energetických nápojov. Štátna potravinová a veterinárna služba na svojej stránke uvádza ako ich [správne označovať](#), napr. na etikete musí byť uvedené: „Vysoký obsah kofeínu. Neodporúča sa deťom a tehotným ženám.“

Lotyšsko

Dňa 21. januára 2016 Saeima prijala [zákon o predaji energetických nápojov](#) s účinnosťou od 1. júna, ktorý ukladá zákaz predaja energetických nápojov osobám mladším ako 18 rokov.²⁸ Cieľom bolo chrániť ľudské zdravie pred nepriaznivými účinkami energetických nápojov na organizmus.

Energetické nápoje sú podľa zákona nealkoholické nápoje, ktoré sa poskytujú na použitie bez zmeny, v ktorých celkové množstvo kofeínu presahuje 150 mg/l a ktoré obsahujú aspoň jednu alebo niekoľko stimulujúcich alebo regeneračných látok (napríklad taurín, inozitol, guaranové alkaloidy, extrakty Ginkgo Biloba). Okrem toho môžu energetické nápoje obsahovať ďalšie zložky potravín v súlade s požiadavkami stanovenými v zákonoch a nariadeniach týkajúcich sa manipulácie s potravinami.

²⁷ ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže.

²⁸ Saeima: Saeima bans the sale of energy drinks to individuals under the age of 18. Dostupné na: <https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/24323-saeima-bans-the-sale-of-energy-drinks-to-individuals-under-the-age-of-18#:~:text=On%20Thursday%2C%2021%20January%2C%20the%20Saeima%20adopted%20in,will%20come%20into%20effect%20as%20of%201%20June>

Zákon o predaji energetických nápojov

(vybrané ustanovenia)

§ 3

Zaobchádzanie s energetickými nápojmi

- (1) Predávať energetické nápoje osobám mladším ako 18 rokov je zakázané a tieto osoby ich nesmú kupovať. Za účelom overenia veku osoby je predajca povinný požadovať od osoby predloženie osobného dokladu totožnosti. Na požiadanie predajcu alebo zástupcu dozorného a kontrolného orgánu je každý kupujúci povinný potvrdiť svoju totožnosť a vek predložením osobného dokladu.
- (2) Maloobchod s energetickými nápojmi je v priestoroch a na území vzdelávacích inštitúcií zakázaný.
- (3) Osobám mladším ako 18 rokov je zakázané bezplatne ponúkať energetické nápoje na ochutnávkach, ako darček alebo ako náhradu za nákup iného tovaru alebo za prijatie služby.
- (4) Energetické nápoje v maloobchodných predajniach sa umiestňujú na predaj oddelene od ostatných potravinárskych výrobkov tak, aby sa dali ľahko identifikovať. Na obchodnom mieste sa umiestni toto označenie: „Vysoká hladina kofeínu. Neodporúča sa deťom a tehotným ženám alebo ženám, ktoré dojčia.“
- (5) Do manipulácie s energetickými nápojmi je zakázané zapájať osoby mladšie ako 18 rokov.

§ 4

Obmedzenia reklamy na energetické nápoje a informácie, ktoré má reklama obsahovať

- (1) Informácia, ktorá upozorňuje spoločnosť na nepriaznivé účinky nadmerného užívania energetických nápojov, musí byť súčasťou reklamy na energetické nápoje. Na túto informáciu sa vyčlení najmenej 10 % z objemu konkrétnej reklamy.
- (2) Údaje podľa odseku 1 tohto paragrafu sa uvedú v spodnej časti inzerátu čiernymi písmenami na bielom podklade, pričom tieto písmená musia mať takú veľkosť, aby pokrývali čo najväčšiu technicky možnú časť inzerátu v oblasti určenú pre text.
- (3) Zakazuje sa adresovať reklamu energetických nápojov alebo zvukové a audiovizuálne obchodné oznámenia súvisiace s energetickými nápojmi osobám mladším ako 18 rokov, ako aj používanie vyššie uvedených osôb v reklame na energetické nápoje alebo zvukovú reklamu a audiovizuálne komerčné oznámenia týkajúce sa energetických nápojov.
- (4) Vo vysielaní hromadných informačných prostriedkov, ktoré sú poskytované osobám mladším ako 18 rokov, pred týmto vysielaním alebo po ňom, ako aj reklama týchto nápojov v tlačových publikáciách určená cieľovému publiku, sú zakázané zvukové a audiovizuálne obchodné oznámenia týkajúce sa energetických nápojov.
- (5) V reklame na energetické nápoje je zakázané vytvárať dojem, že energetické nápoje sa používajú:
 - 1) pri účasti na športových súťažiach, pri vykonávaní individuálnych alebo organizovaných aktivít na zachovanie alebo zlepšenie zdravia alebo na utíšenie smädu po účasti na nich;
 - 2) spolu s alkoholickými nápojmi.
- (6) Reklama na energetické nápoje vo vzdelávacích inštitúciách a na budovách a objektoch takýchto inštitúcií je zakázaná.

§ 5

Správna zodpovednosť pri predaji energetických nápojov osobám mladším ako 18 rokov

Za predaj energetických nápojov osobám mladším ako 18 rokov sa uloží zamestnancovi právnickej osoby/predajcovi pokuta od dvadsaťosem do tridsaťpäť [jednotiek](#)²⁹, v prípade právnickej osoby od sedemdesiat do štyridsať jednotiek.

§ 6

Právomoc v konaní o správnom delikte

Konanie o správnom priestupku uvedenom v § 5 tohto zákona vedie obecná alebo štátna polícia.

²⁹ Pozn. Jednotka = 5 EUR; 28 – 35 jednotiek = 140 – 175 EUR; 70 – 140 jednotiek: 350 – 700 EUR.

V zásade zákon zakazuje predaj maloletým a ukladá povinnosť kupujúcim predložiť doklad potvrdzujúci ich vek na požiadanie. Energetické nápoje musia byť v predajni umiestnené na samostatných regáloch, aby ich bolo možné ľahko identifikovať. Zákon tiež zakazuje predaj energetických nápojov v priestoroch vzdelávacích inštitúcií, ponuku energetických nápojov osobám mladším ako 18 rokov zadarmo alebo ako darček alebo bonus za nákup iných služieb a tovaru. Okrem iného zakazuje tiež reklamu na energetické nápoje v médiách zameraných na maloletých.³⁰

Ďalej § 6 a § 15 [zákona o spotrebných daniach](#) ustanovujú sadzby zdaniteľnosti na nealkoholické nápoje a kávu, pričom sadzba dane na nealkoholické nápoje sa vypočíta:

- s obsahom cukru do 8 gramov (okrem) na 100 ml, okrem energetických nápojov – 7,4 EUR;
- s obsahom cukru od 8 gramov (vrátane) na 100 ml a energetických nápojov – 21 EUR.³¹

Poľsko

[Novela zákona o verejnom zdravotníctve z 17. augusta 2023](#) nadobudla účinnosť 1. januára 2024. Dôvodom zavedenia bola ochrana zdravia maloletých (keďže novela zakazuje predaj maloletým) a ochrana spotrebiteľa (z dôvodu špecifického označovania). Podľa nej je zakázané predávať nápoje s prídavkom kofeínu alebo taurínu:

- osobám mladším ako 18 rokov;
- v priestoroch vzdelávacích inštitúcií uvedených v článku 2 zákona zo 14. decembra 2016, zákona o školskom vzdelávaní, a
- v predajných automatoch.

V prípade pochybností o veku kupujúceho môže predávajúci požadovať doklad.

Za nápoj s prídavkom kofeínu alebo taurínu sa považuje výrobok vo forme nápoja, ktorý je potravinou, zaradenou do poľskej klasifikácie výrobkov a služieb v triede 10.89 a do kapitoly 11, ktorý obsahuje kofeín v množstve presahujúcom 150 mg/l alebo taurín, s výnimkou látok, ktoré sa v ňom prirodzene vyskytujú.

Článok 12n zákona [zákon o verejnom zdravotníctve](#) stanovuje, že výrobca alebo dovozca nápoja s prídavkom kofeínu alebo taurínu je povinný označiť jednotkové balenie výrobku viditeľnými, čitateľnými a nezmazateľnými a trvalými údajmi so znením „Energetický nápoj“.

Každý, kto predáva nápoje s prídavkom kofeínu alebo taurínu v rozpore s predpismi, podlieha pokute až do výšky 2000 PLN (cca 468 EUR). Rovnaký trest sa ukladá vedúcemu obchodného alebo stravovacieho zariadenia, ktorý si nesplní povinnosť dozoru a umožní tak spáchanie priestupku v tomto zariadení. V prípade priestupku môže súd nariadiť prepadnutie týchto nápojov, aj keď nie sú majetkom páchatela. Okrem toho každému, kto vyrába alebo dováža nápoje s prídavkom kofeínu alebo taurínu v obaloch, ktoré nespĺňajú požiadavky ustanovené predpismi, hrozí pokuta až do výšky 200 000 PLN (cca 46 850 EUR) alebo trest obmedzenia slobody, alebo obe tieto sankcie spolu.

³⁰ Saeima: Saeima bans the sale of energy drinks to individuals under the age of 18. Tamže.

³¹ ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže.

Reklama energetických nápojov je stále povolená. Na zavedenie zákazu by bolo potrebné oznámenie Európskej komisii (EK). Poľská vláda však tento krok do budúcnosti nevyhlásila.³²

Rumunsko

Rumunský parlament schválil v roku 2024 [návrh zákona](#) č. 42 z 11. marca 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 61/1991 Zb., ktorým sa sankcionuje porušenie niektorých noriem spoločenského spoluzitia, verejného poriadku a mieru, a ktorý zakazuje predaj energetických nápojov. Ide o nápoje obsahujúce rôzne kombinácie sacharidov, vitamínov, minerálov, s dvoma alebo viacerými látkami, ako je kofeín, taurín, karnitín, guarana, glukuronolaktón a ďalšie zlúčeniny, ktoré stimulujú centrálny nervový systém. Zákaz predaja platí aj vo vzdelávacích a zdravotníckych zariadeniach a zameriava sa na obchody a predajné automaty s potravinárskymi výrobkami.³³ Okrem toho je podľa nového zákona zakázané ponúkať energetické nápoje zadarmo neploletým osobám.

Predávajúcim hrozia pokuty až do výšky 20 000 RON (4 000 EUR), ktoré sa však môžu zvýšiť až na 30 000 RON (6 000 EUR), ak sa predaj uskutoční vo vybraných zariadeniach (v školách, zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach starostlivosti o zdravotne postihnutých). V prípade opakovaných priestupkov sa nariaďuje opatrenie pozastavenia činnosti prevádzkovateľa na obdobie od 10 do 30 dní.³⁴ V týchto prevádzkach je predaj energetických nápojov zakázaný, a to aj prostredníctvom predajných automatov. V neposlednom rade zákon trestá aj bezplatnú ponuku takýchto výrobkov deťom a mladistvým zo strany maloobchodníkov.³⁵

Za účelom zlepšenia kvality života, zdravia a starostlivosti o mládež s cieľom odradiť od konzumácie sladených nápojov, od 1. januára 2023 vylúčila vláda z uplatňovania zníženej sadzby DPH (9 %) nealkoholické nápoje obsahujúce pridaný cukor alebo iné sladidlá alebo aromatizované nápoje.

Španielsko

Vláda Španielska prostredníctvom zákona o všeobecnom štátnom rozpočte z roku 2021 zmenila a doplnila zákon o DPH zameriavajúc sa na nealkoholické nápoje, džúsy a limonády s pridaným cukrom resp. sladidlá (z 10 % na 21 %), a to na základe vykonaných štúdií o spotrebe takýchto nápojov.

³² Prawo.pl: Zákaz predaja energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.prawo.pl/zdrowie/zakaz-sprzedazy-napojow-energetyzujacych,522189.html>

³³ ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Tamže.

Pozn. Hygienické pravidlá týkajúce sa útvarov ochrany, výchovy, vzdelávania, odpočinku a rekreácie mládeže od roku 2020 zakazujú o.i. predaj energetických nápojov v priestoroch útvarov ochrany, výchovy, výcviku, odpočinku a rekreácie detí a mládeže, ako aj na ulici prístupu žiakov k týmto útvarom (v okruhu 500 m)

³⁴ RomaniaInsider: Romanian Parliament bans sale of energy drinks to minors. Dostupné na: <https://www.romania-insider.com/romanian-parliament-bans-sale-energy-drinks-minors>

³⁵ The Conservative: La Romania vieta la vendita di bevande energetiche ai minori. Dostupné na: <https://www.theconservative.online/it/la-romania-vieta-la-vendita-di-bevande-energetiche-ai-minori>

V roku 2010 sa ministerstvo zdravotníctva a jednotlivé regióny dohodli na zákaze predaja nápojov obsahujúcich „kofeín alebo iné stimulujúce látky“ v školách. Dohoda prijatá na Medziteritoriálnej zdravotníckej rade tiež odporučila obmedziť predaj potravín a nápojov obsahujúcich príliš veľa tuku, cukru a soli, aby sa tak odstránila detská obezita. Zákon č. 17/2011 z 5. júla o bezpečnosti potravín a výžive uvádza:

- V materských školách a školách nebude povolený predaj potravín a nápojov s vysokým obsahom nasýtených mastných kyselín, soli a cukrov.
- Detské škôlky a školy budú chránené pred reklamou. Kampane na podporu stravovania, nutričného vzdelávania alebo propagácie športu alebo fyzickej aktivity na školách, ako aj sponzorstvo športových tímov a podujatí v akademickom prostredí musia byť vopred schválené príslušnými vzdelávacími orgánmi v súlade s kritériami stanovenými zdravotníckymi orgánmi s cieľom podporovať zdravé stravovacie a športové návyky a predchádzať obezite.

V novembri 2023 región Galícia schválil návrh zákona, ktorý bude regulovať predaj energetických nápojov a zaraďuje ich do rovnakej kategórie ako alkohol. Od roku 2024 je predaj maloletým a konzumácia energetických nápojov maloletými zakázaná. Zároveň sa zakázala reklama týchto výrobkov, ak ide o cieľovú skupinu maloletých, nemožno ich inzerovať ani predávať v zdravotných strediskách, vzdelávacích a rekreačných zariadeniach alebo v akomkoľvek priestore určenom pre maloletých. Na iných predajných miestach sa energetické nápoje nemôžu distribuovať neploletým osobám a musia sa umiestňovať oddelene od nealkoholických nápojov.

Osobitné nariadenia sú na programe v Aragónsku, na Baleárskych ostrovoch, v Kastílii-La Manche, Navarre a v Baskicku, Valencijskom spoločenstve, Kastílii a Leóne. Na národnej úrovni španielske ministerstvo pre spotrebiteľské záležitosti pracuje na obmedzení reklamy, ktorá nadobudne účinnosť v rámci nariadení o reklame na nezdravé potraviny.³⁶

³⁶ Ethic.es: Deadly Boost? Why A Spanish Region Is Banning Energy Drinks For Teens. Dostupné na: <https://ethic.es/english/deadly-boost-why-a-spanish-region-is-banning-energy-drinks-for-teens/>; AndaluciaToday: Spanish region bans the sale of energy drinks to children. Dostupné na: https://andaluciatoday.com/spanish-region-bans-the-sale-of-energy-drinks-to-children_2266532-a.html?_ga=2.100480222.1950010443.1736432101-1873547320.1736432101

2. Zhrnutie

Na základe dostupných údajov a analýzy sme zistili, že predaj energetických nápojov je osobitne regulovaný len v štyroch z 27 štátov EÚ. Ide o **Litvu (2014)**, **Lotyšsko (2016)**, **Poľsko (2024)**, **Rumunsko (2024)**. Do tejto kategórie by sme mohli zaradiť tiež **Španielsko**, no keďže ponecháva obmedzenia predaja na regióny (napr. Galícia, v ktorej zakázali predaj maloletým), kvôli nejednotnosti celonárodnej regulácie ho nemožno štatisticky považovať za relevantné. Zmeny v legislatíve plánuje **Česko**. Podľa [analýzy PI PSP ČR](#) navrhovaná úprava je čiastočne zlučiteľná s právom EÚ, je potrebné uskutočnenie notifikácie podľa smernice (EU) 2015/1535 a vyjasnenie vzťahu k potravinovému právu vzhľadom na definíciu energetického nápoja.

Tabuľka: Prehľad štátov s obmedzeniami

štát	osobitná regulácia *okrem daňových predpisov	dôvody zavedenia regulácie	obmedzenia
Slovensko	x	-	-
Belgicko	x	-	-
Bulharsko	x	-	regulácia predaja na niektorých miestach určených pre maloletých
Cyprus	x	-	-
Česko	pripravuje sa		
Dánsko	x	-	-
Estónsko	x	-	-
Fínsko	x	-	-
Francúzsko	x	-	-
Grécko	x	-	-
Holandsko	x	-	-
Chorvátsko	x	-	-
Írsko	x	-	-
Litva	✓ zákon o potravinách	ochrana zdravia maloletých	zákaz predaja maloletým, regulácia reklamy
Lotyšsko	✓ zákon o predaji energetických nápojov	ochrana ľudského zdravia	zákaz predaja maloletým, regulácia reklamy, zákaz predaja na niektorých miestach, umiestnenie v predajni oddelene od iných výrobkov
Luxembursko	x	-	-
Maďarsko	x	-	-
Malta	x	-	-
Nemecko	x	-	-
Poľsko	✓ zákon o verejnom zdravotníctve	ochrana zdravia maloletých a ochrana spotrebiteľa	zákaz predaja maloletým, zákaz predaja na niektorých miestach, špecifické označovanie
Portugalsko	x	-	-

štát	osobitná regulácia *okrem daňových predpisov	dôvody zavedenia regulácie	obmedzenia
Rakúsko	x	-	-
Rumunsko	✓ zákon č. 61/1991 Zb., ktorým sa sankcionuje porušenie niektorých noriem spoločenského spoluzitia	ochrana zdravia maloletých	zákaz predaja maloletým, zákaz predaja na niektorých miestach
Slovinsko	x	-	-
Španielsko	čiastočne dohoda o zákaze predaja stimulujúcich nápojov na niektorých miestach medzi Ministerstvom zdravotníctva a regiónov	ochrana zdravia maloletých	zákaz predaja na niektorých miestach, regulovanie reklamy na niektorých miestach
	región Galícia		zákaz predaja maloletým, zákaz predaja na niektorých miestach, regulovanie reklamy, umiestňovanie oddelene od iných nealkoholických výrobkov
Švédsko	x	-	-
Taliansko	x	-	-

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

Dôvodom regulácie je predovšetkým ochrana zdravia spotrebiteľov, najmä maloletých.

Obmedzenia, ktoré jednotlivé štáty prijali, sa týkajú:

- **veku**, a to formou zákazu predaja osobám mladším ako 18 rokov, a práva vyžadovať a povinnosť predložiť doklad preukazujúci vek kupujúceho: *Litva, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko*; (pozn. *Česko* plánuje zákaz predaja osobám mladším ako 15 rokov);
- **miesta predaja**: zákaz predovšetkým na miestach, kde sa zdržujú maloletí, napr. priestor vzdelávacích inštitúcií: *Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko*; v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach pre zdravotne postihnutých: *Rumunsko*; v predajných automatoch: *Poľsko*; (pozn. *Česko* plánuje v zdravotníckych zariadeniach, školách a vzdelávacích zariadeniach, v zariadeniach sociálnej a právnej ochrany detí a na podujatiach pre deti do 15 rokov);
- **umiestnenia produktu v maloobchode**: oddelene od ostatných potravinárskych výrobkov tak, aby sa dali ľahko identifikovať: *Lotyšsko*;
- **reklamy**: zákaz reklamy na niektorých miestach, kde sa zdržiavajú maloletí: *Litva, Lotyšsko*; zákaz bezplatnej ponuky maloletým: *Litva, Lotyšsko, Rumunsko*; a stanovenie informácií, ktoré má reklama obsahovať: *Litva, Lotyšsko*.

Pol'sko navyše sprísnilo označovanie energetických nápojov špecifickou požiadavkou na etikete, a to označenie, že ide o „energetický nápoj“.

I napriek tomu, že ostatné štáty osobitne energetické nápoje neregulujú, je možné v niektorých z nich nájsť čiastkovú reguláciu v daňových predpisoch, v reklame alebo v podzákonných predpisoch. V neposlednom rade aj v týchto štátoch existujú iniciatívy na ochranu zdravia, ktoré realizujú buď štátne inštitúcie, alebo samotní obchodníci.

Orgány, ktoré následne dodržiavanie predpisov kontrolujú, sú špecializované, obvykle na úseku potravinového dozoru alebo dozoru verejného zdravotníctva, prípadne ide o vykonávanie kontroly veku prostredníctvom obecnej/štátnej polície (ako v prípade predaja alkoholu).

Zdroje

1. ECPRD č. 5589: Selling and taxation of energy drinks. Október 2023. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/872864>
2. UNESDA: Energetické nápoje. Fakty. Dostupné na: <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Funesda.eu%2Fwp-content%2Fuploads%2F2024%2F05%2FEnergy-drinks-The-facts.docx&wdOrigin=BROUSELINK>
3. Onet.pl: Co zmienić zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom niepełnoletnim? Dostupné na: <https://www.onet.pl/informacje/glos24/co-zmienil-zakaz-sprzedazy-napojow-energetycznych-osobom-niepelnoletnim/d4bbf97,30bc1058>
4. Euronews: Danish groups call for ban on energy drink sales to protect youngsters. Dostupné na: <https://www.euronews.com/business/2024/08/06/danish-groups-call-for-ban-on-energy-drink-sales-to-protect-youngsters>
5. Zákon o dani zo sladených nealkoholických nápojov (Slovensko). Dostupné na: <https://www.slovlex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/251/20250101.html>
6. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona o obmedzujúcich opatreniach pri predaji energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=1602>
7. Healthinformationportal.eu: Regulations for energy drinks among children. Dostupné na: https://www.healthinformationportal.eu/sites/default/files/REF_Document/65_REF_minutes_questions_20240603.pdf
8. Brusselstimes: Belgium should ban sale of energy drinks to under-16s, says CD&V. Dostupné na: <https://www.brusselstimes.com/188815/belgium-should-ban-sale-of-energy-drinks-to-under-16s-says-cdv>
9. HungaryToday.hu: The Ban on the Sale of Energy Drinks to Minors Is Approaching. Dostupné na: <https://hungarytoday.hu/the-ban-on-the-sale-of-energy-drinks-to-minors-is-approaching/>
10. Parlament.hu: Parlamentná tlač T/7992: Dostupné na: https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-egyszerusitett-lekerdezese?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=M8elUnUj& hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpql%2Fogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D42%26p_izon%3D7992
11. Wienxtra: Energy Drinks. Dostupné na: <https://www.wienxtra.at/jugendinfo/infos-von-a-z/energy-drinks/#c43834>
12. VKI: Energy Drinks – Trügerischer Kick. Dostupné na: <https://konsument.at/essen-trinken/energy-drinks>
13. Zákon o zmene článku 2 potravinového zákona Litovskej republiky č. VIII-1608 a doplnení zákona o článok 6-1. Dostupné na: <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=1df892a0e0e111e388bee944977d73d2>
14. Europa.EU: VAT rules and search. Dostupné na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_en.htm#inline-nav-8
15. Návrh je prístupný na stránke parlamentu: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=816&CT1=0>.
Návrhu predchádzal aj okrúhly stôl: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3206&td=19&cu=31>
16. ČT24: Zákaz prodeje energetických nápojů dětem do 15 let prošel přes vládu. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zakaz-prodeje-energetickyh-napoju-detem-do-15-let-prosel-pres-vladu-355283>; Parlamentná tlač.
Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=246564>

17. Lrytas: V Litve je predaj energetických nápojov maloletým zakázaný. Dostupné na: <https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2014/05/15/news/lietuvoje-uzdrausta-parduoti-energinius-gerimus-nepilnameciams-4660131>
18. Delfi: Litva bola prvou krajinou v EÚ, ktorá tak urobila: čoraz viac krajín zvažuje aj zmenu pravidiel predaja energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.delfi.lt/projektai/pulsas/poveikis/lietuva-tai-padare-pirmoji-es-vis-daugiau-saliu-taip-pat-svarsto-keisti-energetiniu-gerimu-pardavimo-taisykles-120060891>
19. Zákon o potravinách (Litva). Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.98953/asr>
20. Saeima: Saeima bans the sale of energy drinks to individuals under the age of 18. Dostupné na: <https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/24323-saeima-bans-the-sale-of-energy-drinks-to-individuals-under-the-age-of-18#:~:text=On%20Thursday%2C%2021%20January%2C%20the%20Saeima%20adopted%20in,will%20come%20into%20effect%20as%20of%201%20June>
21. Prawo.pl: Zákaz predaja energetických nápojov. Dostupné na: <https://www.prawo.pl/zdrowie/zakaz-sprzedazy-napojow-energetyzujacych,522189.html>
22. RomaniaInsider: Romanian Parliament bans sale of energy drinks to minors. Dostupné na: <https://www.romania-insider.com/romanian-parliament-bans-sale-energy-drinks-minors>
23. The Conservative: La Romania vieta la vendita di bevande energetiche ai minori. Dostupné na: <https://www.theconservative.online/it/la-romania-vieta-la-vendita-di-bevande-energetiche-ai-minori>
24. Ethic.es: Deadly Boost? Why A Spanish Region Is Banning Energy Drinks For Teens. Dostupné na: <https://ethic.es/english/deadly-boost-why-a-spanish-region-is-banning-energy-drinks-for-teens/>
25. AndaluciaToday: Spanish region bans the sale of energy drinks to children. Dostupné na: https://andaluciatoday.com/spanish-region-bans-the-sale-of-energy-drinks-to-children_2266532-a.html?_ga=2.100480222.1950010443.1736432101-1873547320.1736432101
26. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:02011R1169-20180101>
27. EFSA: Gathering consumption data on specific consumer groups of energy drinks. Dostupné na: <https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-394>
28. EFSA: "Energy" drinks report. Dostupné na: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130306>
29. Finnish Food Authority: Are energy drinks safe? Dostupné na: <https://www.ruokavirasto.fi/en/foodstuffs/instructions-for-consumers/safe-use-of-foodstuffs/energy-drinks/are-energy-drinks-safe/>
30. Law on the Handling of Energy Drinks (Lotyšsko). Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/en/en/id/280078-law-on-the-handling-of-energy-drinks>
31. SME: Dievčatá pijú čoraz viac energetických nápojov. Odborníci žiadajú rodičov, aby zasiahli. Dostupné na: <https://primar.sme.sk/c/23276921/dievcata-piju-coraz-viac-energeticky-napojov-odbornici-ziadaju-rodicov-aby-zasiahli.html>
32. HOLUBCIKOVA, J. a kol.: Regular energy drink consumption is associated with the risk of health and behavioural problems in adolescents. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/313968906_Regular_energy_drink_consumption_is_associated_with_the_risk_of_health_and_behavioural_problems_in_adolescents
33. Committee on Petitions: Petition No 0469/2024 by Péter Berencsi (Hungarian) on regulating the sale of energy drinks to minors in the EU. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PETI-CM-763168_EN.pdf
34. Dejitr: Energy Drinks Banned In These 7 Countries. Dostupné na: <https://dejitr.com/7-countries-that-banned-energy-drinks-you-may-not-know/>

35. BeverageDaily: Pressure mounts across Europe to ban energy drink sales to children. Dostupné na: <https://www.beveragedaily.com/Article/2024/11/28/more-european-countries-ban-energy-drink-sales-to-children/>
36. BBC: More evidence to ban energy drinks for children, study finds. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/health-67962147.amp>
37. Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Poľsko). Dostupné na: <https://www.infor.pl/akt-prawny/DZU.2023.240.0001718,ustawa-o-zmianie-ustawy-o-zdrowiu-publicznym-oraz-niektorych-innych-ustaw.html>
38. Zákon o spotrebnej dani (Lotyšsko). Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/81066-par-akcizes-nodokli>
39. Euractiv: Poland bans sale of energy drinks to minors as producers look for ways around it. Dostupné na: <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/poland-bans-sale-of-energy-drinks-to-minors-as-producers-look-for-ways-around-it/>
40. UK: Banning the Sale of Energy Drinks to Children Impact Assessment. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/736404/impact-assessment-for-banning-the-sale-of-energy-drinks-to-children.pdf
41. EpiCenter: Energizing The Debate: The Battle Over Energy Drink Sales. Dostupné na: <https://www.epicenternetwork.eu/blog/energizing-the-debate-the-battle-over-energy-drink-sales/>
42. Návrh zákonao o chране zdravia detí (Maďarsko): Parlamentná tlač T/7992. Dostupné na: <https://www.parlament.hu/irom42/07992/07992.pdf>
43. Zákon č. 42 z 11. marca 2024, ktorým sa mení a dopĺňa a dopĺňa zákon č. 61/1991 Zb. o sankcionovaní činov porušenia niektorých noriem spoločenského spoluzititia, verejného poriadku a mieru (Rumunsko). Dostupné na: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/279914>
44. Ustawa o zdrowiu publicznym (Poľsko). Dostupné na: <https://lexlege.pl/ustawa-o-zdrowiu-publicznym/>
45. Vláda ČR: Výsledky jednání vlády 13. listopadu 2024. Dostupné na: <https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/vysledky-jednani-vlady-13--listopadu-2024-216815/>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

